

EDYTA TKACZYK

Menedżerska Akademia Nauk Stosowanych w Warszawie

Wydział Nauk Prawnych, Administracji i Bezpieczeństwa

e-mail: edyatkaczyk13@wp.pl

ORCID: 0000-0001-9831-6430

DOI: 10.14746/cph.2023.1.10

Instytucja tekstu jednolitego dekretu – studium trzech przypadków

Wydawanie tekstu jednolitego dekretu stanowi jedno z ciekawszych zagadnień prawnohistorycznych. Dekret z mocą ustawy był bowiem drugim obok ustawy aktem ustawodawczym¹. Można się oczywiście zastanawiać, czy dekret jest instytucją prawa konstytucyjnego, czy może wytworem praktyki, dla której szuka się teoretycznego uzasadnienia w świetle Konstytucji². Istota tekstu jednolitego dekretu wyraża się w dwóch funkcjach³. Pierwszą było stworzenie wzorca treści danego aktu prawnego⁴. Wzorzec ten przez to, że był opublikowany w Dzienniku Ustaw, objęty był domniemaniem prawidłowości⁵. Z tej funkcji wynikały i wady, i zalety. Patrząc na zalety, oczywiste było, że zyskiwaliśmy pewność co do tego, jaka była aktualna treść

¹ S. Wronkowska, J. Wróblewski, *Projekt ustawy o tworzeniu prawa*, „Państwo i Prawo” (dalej: PiP) 1987, nr 6, s. 7.

² K. Działocha, *Dekret z mocą ustawy w radzieckim prawie państwowym*, PiP 1964, nr 8–9, s. 270.

³ E. Tkaczyk, *Dekrety z mocą ustawy w polskim prawie konstytucyjnym*, Warszawa 2022, s. 16.

⁴ „Sformułowanie tekstu aktu prawnego dokonuje się według dyrektyw techniki prawodawczej. Są to dyrektywy adresowane do osób opracowujących akty prawne i wskazujące im, jak w przepisach prawnych adekwatnie wyrażać decyzje merytoryczne prawodawcy, czyniąc to zarazem w sposób syntetyczny, spójny oraz możliwie najbardziej komunikatywny dla odbiorców”. A. Redelbach, S. Wronkowska, Z. Ziemiński, *Zarys teorii państwa i prawa*, Warszawa 1994, s. 175.

⁵ „Jednym z zasadniczych warunków efektywności aktów prawotwórczych jest ich należyta publikacja, i to nie tylko publikacja formalna, ale realnie zapewniająca dotarcie odpowiednich informacji do adresowanych podmiotów”. Z. Ziemiński, *O normowaniu procesu prawotwórstwa w PRL*, PiP 1975, nr 10, s. 28.

dekretu. Ale były też i wady tego rozwiązania, przede wszystkim to, że trudniej było sobie poradzić z pewnymi niedopowiedzeniami w tekście. Tekst nie do końca był czytelny. Domniemanie prawidłowości w tekście jednolitym dekretu oznaczało, że w sytuacji, gdyby wcześniej istniał tekst jednolity, zdejmowano by to domniemanie z wcześniejszych tekstów. Drugą funkcją tekstu jednolitego dekretu była funkcja informacyjna. Oznacza to, że teksty jednolite dekretów były wydawane w oparciu o przepis prawny, który był zawarty w innym akcie prawnym.

Z formalnego punktu widzenia teksty jednolite dekretów były kształtowane według reguł określających sposób ich opracowywania i ogłaszania. Reguły te były ustanawiane głównie przez praktykę i zostały zawarte w zarządzeniu skierowanym do całej administracji państwowej – zarządzeniu nr 55–63/4 Prezesa Rady Ministrów z 13 maja 1939 r. Zasady techniki prawodawczej (dalej: ztp)⁶. Nie zostało ono opublikowane w formie przewidzianej dla aktów normatywnych, ale ukazało się w postaci książkowej⁷.

Analizie poddałam trzy dekry, do których zostały wydane teksty jednolite. Pierwszy tekst jednolity dekretu dotyczył dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego wydanego 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej⁸. Obwieszczenie z 18 stycznia 1945 r. do tekstu jednolitego tego dekretu wydał minister rolnictwa i reform rolnych⁹. Drugi tekst jednolity dekretu wydany przez Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego dotyczył dekretu z 31 sierpnia 1944 r. o wymiarze kary dla faszystowsko-hitlerowskich zbrodniarzy winnych zabójstw i znęcania się nad ludnością cywilną i jeńcami oraz dla zdrajców Narodu Polskiego¹⁰. Obwieszczenie do tekstu jednolitego dekretu z 11 grudnia 1946 r. wydał minister sprawiedliwości¹¹. Trzeci tekst jednolity dekretu dotyczył dekretu Rady Państwa z 18 kwietnia 1955 r. o uwłaszczeniu i o uregulowaniu innych spraw związanych z reformą rolną i osadnictwem rolnym¹². Obwieszczenie do tekstu jednolitego tego dekretu z 30 stycznia 1959 r. wydał minister rolnictwa¹³.

⁶ R. Tupin, *Docelowa koncepcja systemu źródeł prawa PRL* [w:] J. Mazur (red.), *System źródeł prawa stan obecny i wnioski*, Warszawa 1988, s. 53.

⁷ *Zasady techniki prawodawczej* (obowiązujące w zakresie prac prawodawczych Rządu stosownie do zarządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 maja 1939 r. nr 55–63/4), Warszawa 1939. Zarządzenie to zawiera publikacja: A. Podgórecki, *Założenia polityki prawa. Metodologia pracy legislacyjnej i kodyfikacyjnej*, Warszawa 1957, s. 109–132.

⁸ Dz.U. Nr 4, poz. 17.

⁹ T.j. Dz.U. Nr 3, poz. 13.

¹⁰ Dz.U. Nr 4, poz. 16.

¹¹ T.j. Dz.U. Nr 69, poz. 377.

¹² Dz.U. Nr 18, poz. 107.

¹³ T.j. Dz.U. Nr 14, poz. 78.

Liczne zmiany dekretów powodowały trudności w ustalaniu ich obowiązującej treści¹⁴. Zarządzeniu tym trudnościom miała służyć instytucja tekstu jednolitego dekretu. Tekst jednolity dekretu był szczególną odmianą tekstu aktu prawnego, na który zostały naniesione wszelkie zmiany dokonane w tym dekrete oraz opracowane przez organ upoważniony do dokonania tego opracowania. Ogłoszony tekst jednolity dekretu stanowił punkt odniesienia dla stosowania dekretu.

Terminu „dekret z mocą ustawy”, za pomocą którego został określony przedmiot niniejszego opracowania, nie spotyka się w analizowanych Konstytucjach ani w praktyce¹⁵. Przyjęty został termin ogólny „dekret”, używany na oznaczenie formy prawnej różnorodnej działalności w państwie¹⁶. Chodzi głównie o organ dekreto-dawczy¹⁷. Jednak wobec tego, że określona sfera działalności dekreto-dawczej miała charakter działalności prawotwórczej, rozwijany za pomocy dekretu z mocą ustawy, istniała podstawa do posługiwania się tym terminem¹⁸. Mam na uwadze przede wszystkim dekret z mocą ustawy, tj. akt normatywny wyposażony w moc prawną ustawy, wydany przez organ inny niż parlament, w przypadkach i pod warunkami, które w hierarchii aktów normatywnych stawiał dekret niżej od ustawy¹⁹.

W przyjętym w Polsce modelu tworzenia tekstów jednolitych dekretów był to akt prawny zawierający przepisy zmieniające. Podanie informacji o zmianie przepisów następowało więc przez podanie informacji o przepisie zmieniającym, a nie przez podanie informacji o nowym brzmieniu aktu zmienianego. Ustawodawcy niewątpliwie zależało na tym, by możliwie największa grupa odbiorców informacji o treści przepisów prawnych odbierała te informacje ze źródeł urzędowych. Służy-

¹⁴ R. Kraczkowski, *Dekretowanie ustaw w Polsce w latach 1918–1926*, Warszawa 1994, s. 17.

¹⁵ „Dla wyraźniejszego ustalenia stosunku ustawy do dekretu wydaje się celowe określenie pozycji dekretu w systemie form tworzenia prawa. Rozważenia wymagałoby określenie, że dekret z mocą ustawy jest nadzwyczajną formą tworzenia i zmiany norm prawnych, służących zapewnieniu ciągłości działalności ustawodawczej. Takie określenie dekretu odpowiada praktyce, jaka ukształtowała się w naszym kraju w ostatnich kilkunastu latach i która stanowi podstawę umacniania praworządności ludowej i demokracji socjalistycznej przy zachowaniu dominującej roli legislacyjnej Sejmu”. J. Bafia, *Podstawowe założenia procesu tworzenia prawa*, PiP 1975, nr 7, s. 10.

¹⁶ „Godne jest wszakże odnotowania, że można by wymienić znaczną liczbę wybitnych polskich prawników i filozofów prawa, żyjących i nieżyjących, współczesnych i czasu minionego, którzy – nie zasklepiając się »w wieży z kości słoniowej« dogmatycznych rozważań i roztrząsań – rozumieли obywatelskie posłannictwo swego zawodu, jako polegające także i na udziale w tworzeniu prawa, na poszukiwaniu i odnajdywaniu ogólnych najważniejszych zasad polityki i techniki legislacyjnej, na obmyśleniu najbardziej adekwatnych potrzebom rozwoju społecznego metod i form legislacyjnej procedury”. A. Gwiżdż, *Z zagadnień organizacji procesu legislacyjnego*, PiP 1975, nr 12, s. 72.

¹⁷ A. Gwiżdż, *Z zagadnień procedury ustawodawczej. O zatwierdzeniu przez Sejm dekretów Rady Państwa*, PiP 1957, nr 10, s. 503.

¹⁸ S. Rozmaryn, *Ustawa w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej*, Warszawa 1964, s. 126.

¹⁹ J. Jodłowski, *Utrata mocy prawnej przez dekret (Uwagi na marginesie orzeczenia Sądu Najwyższego z 27 IV 1959 r., 2 CR 158/59)*, PiP 1961, nr 6, s. 896.

ły temu teksty jednolite dekretu, a więc takie teksty aktu prawnego, które zostały zredagowane z uwzględnieniem wszystkich zmian wprowadzonych do danego aktu w drodze zmiany. Wydanie jednolitych dekretów we wszystkich przypadkach nastąpiło na podstawie artykułu zawartego w dekrete zmieniającym dany dekret.

Teksty jednolite dekretów były instytucją, która zaznaczyła swoją obecność w systemie prawnym. Przysługiwał im przymiot prawidłowości, taki sam jak oficjalnemu tekstowi dekretu. Istniało co do niego silne domniemanie, że kształt, w jakim go ogłaszano, był kształtem nadanym przez dekretodawcę oraz organ upoważniony do wydania dekretu. Obalenie tego domniemania mogło zaś nastąpić wyłącznie urzędowo.

Niezależnie od doraźnych rozwiązań, jakie co do ogłaszania tekstów jednolitych dekretu mógł przyjmować dekretodawca, decyzje o wydawaniu tych tekstów były wyznaczane przez dominujące czynniki, to znaczy potrzebę szybkiego udostępnienia zainteresowanym aktualnego tekstu dekretu po wprowadzeniu do niego licznych zmian, które były znaczne; wówczas wiązało się to z upoważnieniem do ogłoszenia tekstu jednolitego dekretu. Tekst jednolity dekretu służył zatem komunikatywności dekretu, naruszonej przez dokonywane zmiany, które powinny być ogłaszane bez nieuzasadnionej zwłoki. O szybkości wydawania tekstu jednolitego dekretu decydował podmiot uprawniony do jego wydania, na ogół zobowiązany przez normy do jego wydania.

Znacznie trudniejsza była sprawa adekwatności i komunikatywności tekstu jednolitego dekretu. Tekst jednolity dekretu był odpowiednikiem oficjalnego, pierwotnego tekstu dekretu, co zazwyczaj oznaczało, że dekret jako akt prawny był kiedyś wydany i należycie ogłoszony. Stanowił zatem materiał, z którego odtwarzano odpowiednią normę prawną²⁰ i na podstawie którego rozwiązywano problemy opracowania tekstu.

Z kolei postulat komunikatywności tekstu dekretu w aspekcie wyszukiwawczym głosił, że tekst powinien być skonstruowany tak, by można było możliwie najłatwiej odnaleźć w nim przepisy potrzebne do odtworzenia obowiązujących norm. Wymagania te można było odpowiednio odnieść do zbioru tekstów prawnych, a dokładnie powiązań między nimi. Aby więc uczynić zadość temu postulatowi, teksty jednolite dekretów miały zawierać zasadę ciągłości numeracji artykułów i ustępów.

Tekst jednolity dekretu był tekstem urzędowym oraz urzędowo opublikowanym, a ze względu na swoją treść wskazywał na tekst prawidłowy, w którym znajdowały się przepisy konieczne do rekonstrukcji norm. Jednolity tekst dekretu nie zawierał odnośników.

Jeżeli chodzi o przepisy, które regulowały ogłaszanie tekstów jednolitych, to tekst jednolity dekretu został pomyślany i przygotowany jako instytucja uwzględniająca

²⁰ W. Lang, *Obowiązki prawa*, Warszawa 1962, s. 222.

zmiany wywoływane działaniami dekretodawcy. Podobnie jak wspomniane ztp, uchwała Rady Ministrów nr 283/57 z 13 lipca 1957 r. w sprawie opracowywania, uzgadniania i ogłaszania aktów normatywnych²¹ w § 3 ust. 1 mówiła, że każdy projekt redaguje się zgodnie z zasadami techniki prawodawczej²². Ograniczało się to tak naprawdę do określenia przesłanek aktualizujących wydawanie tekstu jednolitego dekretu, natomiast nie wskazywało, jakie czynniki tekstu jednolitego dekretu powinny być uwzględniane ani w jaki sposób to czynić, skoro ztp mówiły o tekście jednolitym.

Można było formalnie oczekiwać, że w ztp kwestie te zostaną rozwiązane, uzupełnione i rozbudowane, niemniej podstawowe regulacje dotyczące ogłoszenia tekstu jednolitego były zawarte w §§ 51–54 ztp²³. Przepisy te w zasadzie nie pozwalały redaktorowi tekstu jednolitego dekretu na wprowadzanie do tekstu jednolitego zmian, których tekst nie został wyraźnie w akcie ustawodawczym ustalony, a które wynikały jedynie z wykładni ogłaszanych poprzednio przepisów, chyba że zmiany miały charakter formalny i nie wpływały na treść przepisu (dotyczyły np. bezspornej zmiany właściwości władzy albo nazwy urzędu).

Przepisy prawne, które regulowały to zagadnienie, były zawarte w ztp i ujęte w cztery paragrafy. Jeśli chodzi o teksty jednolite dekretów, to procedura opracowywania tekstu była zgodna z ztp, gdzie zapisano te kwestie. Ważne było także określenie zasad publikowania tekstu jednolitego dekretu w organie publikującym, tj. na stronach Dziennika Ustaw. Tekst jednolity dekretu był opracowywany w celu podania informacji o treści prawa. Przysługiwało mu domniemanie prawidłowości w zakresie, który mógł stanowić podstawę interpretacji norm, dlatego stanowił podstawę prawną rozstrzygnięć i decyzji, a przede wszystkim ich nowelizacji.

Ztp miały w założeniu obowiązywać wszystkie organy rządowe, regulacja dotycząca tekstu jednolitego, w tym tekstu jednolitego dekretu, znalazła się w § 57 ztp, zgodnie z którym jeżeli liczba zmian wprowadzonych do danej ustawy była znaczna, to w ustawie zmieniającej należało przewidzieć upoważnienie do ogłoszenia tekstu jednolitego (przepis ten zawierał również wzór takiego upoważnienia). § 52 stanowił z kolei, że tekst jednolity jest załącznikiem do obwieszczenia ministra, w którym należało przytoczyć upoważnienie do ogłoszenia jednolitego tekstu, wymienić akt ustawodawczy, którego tekst się ogłaszało, oraz wszystkie przepisy, które wprowadziły doń zmiany, jeżeli zmiany te znalazły wyraz w jednolitym tekście. § 53 zawierał zasady redagowania tekstu jednolitego, a § 54 stanowił, że teksty jednolite należy ogłaszać w Dzienniku Ustaw bez nieuzasadnionej zwłoki. Regulacja dotycząca tekstów jednolitych została więc wzbogacona o formę, w jakiej należało ogłaszać te

²¹ Niewydana drukiem.

²² A. Bałaban, L. Dubel, L. Leszczyński, *Zasady tworzenia prawa*, Lublin 1986, s. 147.

²³ G. Wierczyński, *Komentarz do § 98 [w:] J. Warylewski (red.), Zasady techniki prawodawczej. Komentarz do rozporządzenia*, Warszawa 2003, s. 370.

teksty, oraz o zasady ich redagowania. Zasady te wprowadzały regułę ujednolicania numeracji jednostek redakcyjnych w tekście jednolitym.

Użycie określenia „ogłasza” oznaczało, że ogłoszenie jednolitego tekstu dekretu następowało w sytuacji, gdy były spełnione obie przesłanki: po pierwsze, gdy liczba zmian dekretu była znaczna, po drugie, gdy posługiwanie się tekstem mogło być istotnie utrudnione. Obowiązek ten należał do ministra. Jednocześnie przesłanki ogłoszenia dekretu miały charakter obowiązujący, gdy było odpowiednie upoważnienie w jakimś akcie prawnym.

Inne akty mogły ustalać upoważnienie ogólne, konkretyzujące fakt ogłaszania jednolitego tekstu dekretu, a więc określające w sposób bardziej konkretny obowiązek wydania tekstu. § 57 ztp stosowano odpowiednio do ogłaszania jednolitych tekstów dekretu, które ogłaszał organ właściwy do wydawania aktów. Jednolite teksty dekretów ogłaszano w formie obwieszczenia ministra w dzienniku urzędowym.

W zasadach techniki prawodawczej uregulowano następujące sprawy: po pierwsze, sposób formułowania upoważnienia do wydania tekstu jednolitego (dekretu); po drugie, upoważnienia, które składało się z określenia podmiotu tj. ministra, miejsca publikacji, czyli Dziennika Ustaw, z uwzględnieniem zmian oraz z zachowaniem ciągłej numeracji artykułów i ustępów; po trzecie, tekst jednolity dekretu stanowił załącznik do obwieszczenia; po czwarte, w obwieszczeniu należało przytoczyć upoważnienie do ogłoszenia jednolitego tekstu dekretu; po piąte, wymienić akt ustawodawczy, którego tekst jest ogłaszany oraz wszystkie przepisy, które wprowadzały do nich zmiany, jeżeli zmiany te znalazły wyraz w jednolitym tekście; po szóste, tytuł dekretu należało przytoczyć bez daty.

Zgodnie z § 53 ust. 3 ztp teksty jednolite dekretów należało ogłaszać w Dzienniku Ustaw bez nieuzasadnionej zwłoki.

Jednolite teksty dekretu sporządzano na określony dzień, uwzględniając wszystkie zmiany wchodzące w skład dekretu.

Ogłoszenie jednolitego tekstu dekretu następowało w formie obwieszczenia ministra²⁴, a tekst jednolity dekretu był załącznikiem do tego obwieszczenia. Wszystkie trzy jednolite teksty dekretów zostały zawarte w załącznikach do obwieszczeń ministrów. Tytuł tych obwieszczeń redagowano poprzez podanie daty i tytułu dekretu. Treść obwieszczenia składała się z przytoczonych przepisów ustawy bądź dekretu upoważniającego do ogłoszenia jednolitego tekstu dekretu i tytułu dekretu, którego tekst jednolity był ogłaszany wraz ze wszystkimi zmianami wyrażonymi w ustawach bądź dekretach, oraz treści przepisów zawartych w ustawach bądź

²⁴ Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z 18 stycznia 1945 r. podpisał minister E. Bertold (Dz. U. Nr 3, poz. 13). Obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z 11 grudnia 1946 r. podpisał minister H. Świątkowski (Dz. U. Nr 69, poz. 377). Obwieszczenie Ministra Rolnictwa z 30 stycznia 1959 r. podpisał E. Ochab (Dz. U. Nr 14, poz. 78).

dekretach zmieniających, których nie zamieszczano w tekście jednolitym dekretu, a także niezmiennych tekstu dekretu, którego tekst jednolity był ogłaszany.

Teksty dekretu redagowano według zasad określonych w ztp. Z przepisów tych wynikało, że jednolity tekst dekretu powinien odzwierciedlać wszystkie zmiany wprowadzone do danego dekretu w drodze jego zmiany, a rola organu sporządzającego ten tekst miała czysto redakcyjny charakter – był on zobowiązany do ustalania, jakie brzmienie przepisy dekretu uzyskały w wyniku kolejnych zmian, a następnie do zredagowania tekstu tego dekretu. Dlatego do dekretu wprowadzano tylko te zmiany, które zostały wyraźnie sformułowane w ustawie bądź innym dekrete. Zasady z 1939 r. zalecały zachowanie ciągłości numeracji, jednakże zbiór ten dopuszczał pewne odstępstwa. W zasadach z 1939 r. § 51 ust. 3 stanowił, że „upoważnienia do zmiany w numeracji artykułów i ustępów (paragrafów) nie należy zamieszczać w przypadkach, w których mogłoby to wywoływać trudności, ze względu na utartą praktykę ich powoływania i na orzecznictwo”. Przepis ten dobrze ilustrował problemy wynikające z zastosowania nowej, ciągłej numeracji w tekście jednolitym. Stosowanie tej zasady utrudniało powoływanie i wyszukiwanie powołanych przepisów. Miało to szczególne znaczenie w sytuacjach, w których ustawodawca odsyłał do konkretnie wskazanych przepisów albo powoływał się na takie przepisy, oraz w przypadku powoływania określonych przepisów w dokumentach zawierających wykładnię tych przepisów, takich jak orzeczenia sądowe, interpretacje urzędowe, publikacje doktryny. Zasada ciągłości numeracji stosowana była w analizowanych tu tekstach jednolitych dekretów.

To, co odróżniało od siebie teksty jednolite dekretów, to to, że nie było do nich odnośników, w których omawia się obecnie inne zmiany, w tym zmiany, które nastąpiły w przepisach, do których odsyłała ustawa bądź dekret, którego tekst jednolity był ogłaszany.

Analizując zasady udostępniania w sposób urzędowy informacji o obowiązujących dekretach, nie sposób pominąć charakteru prawnego jednolitego tekstu dekretu. Jednolity tekst dekretu był redakcyjnym uporządkowaniem przepisów zawartych w danym dekrete, polegającym na uwzględnieniu w tym tekście zmian wprowadzonych w sposób wyraźny. Tekst jednolity dekretu miał być tylko odzwierciedleniem istniejącego stanu prawnego i w żadnym wypadku nie można było w nim zawrzeć żadnych nowych sformułowań, które prowadziłyby do modyfikacji stanu prawnego.

Czy tekst jednolity dekretu można zakwalifikować jako źródło prawa, czy jedynie źródło poznania prawa? O takim charakterze jednolitego tekstu dekretu świadczy też forma, w jakiej ogłaszano dekret, oraz organy odpowiedzialne za jego sporządzenie i ogłoszenie. Ogłoszenie tekstu jednolitego dekretu następowało w formie obwieszczenia. Organem ogłaszającym był minister, a więc nie organ, który ten akt wydał. W analizowanych przypadkach był to dekret Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego oraz dekret Rady Państwa. Oznaczało to, że nie traktował sporządzania

i ogłoszenia jednolitego tekstu dekretu jako czynności tworzącej normy prawne. Zasadą było, że do tekstu jednolitego dekretu wprowadzano wyłącznie zmiany, które zostały wprowadzone do danego aktu w drodze jego zmiany.

Nie było zatem wątpliwości, że teksty jednolite nie mogły zawierać żadnych nowości normatywnych. Naruszenie w tekście zasady przez organ odpowiedzialny za ogłoszenie tekstu jednolitego dekretu oznaczałoby włączenie do tekstu dekretu treści niewynikających z tego aktu ani z aktów zmieniających. W zakresie, w jakim obwieszczenie w sprawie ogłaszania tekstu jednolitego dekretu zawierałoby nowe treści normatywne, naruszałoby podstawowe reguły prawne.

Mimo że teksty jednolite dekretów nie miały charakteru normatywnego, od momentu ogłoszenia ich w dzienniku urzędowym źródłem poznania prawa o takim samym statusie były teksty pierwotne dekretu ogłoszone w tym dzienniku. To świadczyło m.in. o tym, że były objęte domniemaniem prawidłowości, jednakże co do treści, gdyż numeracja artykułów mogła ulec zmianie.

Zastanawiając się, czy tekst jednolity dekretu z momentem ogłaszania w dzienniku urzędowym stawał się urzędowym źródłem poznania prawa, można dojść do wniosku, że organy, stosując prawo, mają obowiązek powoływać się na tekst jednolity dekretu.

Od początku istnienia tekstów jednolitych należało je traktować jako jedyne prawnie doniosłe źródło poznania prawa, które zostało ujednolicone²⁵, a jako miejsce publikacji podawać dziennik urzędowy, w którym został opublikowany tekst jednolity powołanego dekretu²⁶. Takie rozwiązanie zostało zawarte w ztp z 1939 r.

Ogłaszanie tekstów jednolitych dekretów jako jedyne prawnie doniosłego źródła poznania prawa powodowało, że w tamtym okresie akty te były objęte także domniemaniem prawidłowości. Oznaczało to, że raz ogłoszony tekst jednolity dekretu cieszył się domniemaniem prawidłowości i stanowił punkt odniesienia dla posługiwania się dekretem.

²⁵ „Jak się wydaje, w powszechnym odczuciu nie rozróżnia się dość precyzyjne pojęcia »tekstu jednolitego ustawy« i pojęcia »ujednolicony tekst ustawy«. W związku z tym tzw. oczekiwania i możliwości przypisuje się takie same tym dwóm tekstom – ujednoliconemu i jednolitemu, a oczekiwania i możliwości w zakresie tych dwóch tekstów są diametralnie różne. Absolutnie różny jest czas opracowywania tekstu jednolitego ustawy, chociażby ze względu na ustawowe przepisy obligujące, w jaki sposób tekst jednolity ustawy należy opracować”. Zob. E. Adamaski, *Głos w dyskusji* [w:] M. Laskowska, Z. Wrona (red.), *Tekst jednolity ustawy wobec orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego*, Warszawa 2013, s. 57.

²⁶ „W zakresie publikacji prawa w Polsce – oficjalnego ogłaszania aktów normatywnych oraz faktycznego docierania treści tych aktów do wiadomości publicznej – było czego się wstydić”. S. Wronkowska, *Ustawa o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych*, „Przebieg Sejmowy” 2001, nr 5, s. 10.

Może to świadczyć o tym, że teksty jednolite dekretów stanowiły urzędowe źródło poznania prawa, któremu przysługiwało domniemanie prawidłowości, jakie przysługiwało innym tekstom aktów prawnych ogłaszanych w sposób urzędowy.

Przepisy o sporządzaniu i publikowaniu jednolitego tekstu dekretu pełniły funkcję informacyjną, tj. służyły poprawie dostępu do informacji o obowiązującym prawie. Jednolite teksty dekretów porządkowały informacje o tekście dekretu. Dostarczając ujednoliconej wersji tekstu, jednolite teksty dekretu były przygotowywane z zastosowaniem ciągłej numeracji artykułów i ustępów.

Ogłoszenie jednolitego tekstu dekretu obejmowało opublikowanie samego obwieszczenia wraz z tytułem dekretu oraz opublikowanie załącznika do tego obwieszczenia zawierającego jednolity tekst dekretu. Całość była publikowana pod jedną pozycją w Dzienniku Ustaw. W obwieszczeniu zamieszczane były informacje, które nie znajdują się w samym tekście jednolitym dekretu. Obwieszczenie pełniło funkcję „przepisów wprowadzających” w stosunku do załącznika zawierającego tekst jednolity dekretu. To, że ogłoszenie tekstu jednolitego następuje w formie obwieszczenia, określały ztp z 1939 r. Obwieszczenie zawierające tekst jednolity dekretu miało swój tytuł. Składał się on z oznaczenia: rodzaju aktu obwieszczenia, nazwy organu wydającego obwieszczenie, daty wydania obwieszczenia i jego przedmiotu. Aktem zawierającym tekst jednolity dekretu było zawsze obwieszczenie. Organem upoważnionym do ogłaszania tekstów jednolitych dekretów był minister wskazany w zmianie do dekretu. Data wydania obwieszczenia wskazywała, na jaki dzień został sporządzony tekst jednolity dekretu. Tekst ten odzwierciedlał stan prawny obowiązujący w dniu wydania obwieszczenia o ogłoszeniu tego tekstu. Oznaczenie przedmiotu obwieszczenia zaczynało się od słów „w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu dekretu”, po których przytaczany był organ i tytuł ujednoliconego dekretu. W tytule obwieszczenia nie podawano oznaczenia dziennika urzędowego, w którym ogłoszono dekret i jego zmiany.

W obwieszczeniu przytaczano przepis dekretu upoważniający do ogłoszenia tekstu jednolitego dekretu. Po przytoczeniu podstawy prawnej podawano tytuł dekretu, którego tekst jednolity dekretu był ogłaszany. Tytuł był podawany w pełnym brzmieniu z podaniem daty i dziennika urzędowego (pierwotnego)²⁷. W następnej kolejności wymieniano wszystkie akty, które wprowadziły zmiany do pierwotnego tekstu tego dekretu. Były to zarówno dekrety, jak i ustawy. W jednym przypadku, tj. obwieszczenia z 18 stycznia 1945 r., wskazano tylko datę z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów wydanych do dnia ogłoszenia jednolitego tekstu.

Samodzielną częścią obwieszczenia był fragment, w którym zamieszczano treść przepisów zawartych w aktach zmieniających niezamieszczonych w tekście

²⁷ S. Wronkowska, M. Zieliński, *Komentarz do zasad techniki prawodawczej z dnia 20 czerwca 2002 r.*, Warszawa 2012, s. 206.

jednolitym dekretu jako niezmiennających tekstu dekretu, którego tekst jednolity był ogłaszany. Ta sytuacja miała miejsce tylko w obwieszczeniu z 30 stycznia 1959 r. W tej części znalazł się także przepis dotyczący wejścia w życie dekretu, który został usunięty z załącznika do obwieszczenia. Osobno zamieszczano treść przepisów zawartych w dekretach i ustawach zmieniających, których nie zamieszczono w tekście jednolitym dekretu. § 52 ust. 2 ztp z 1939 r. stanowił, że w obwieszczeniu można również podać tekst przepisów zawartych w nowelach do tekstu pierwotnego, których – jako nienowelizujących bezpośrednio tekstu – nie zamieszczono w tekście jednolitym. Według tych zasad zamieszczenie tych przepisów było więc fakultatywne – zależało od uznania organu sporządzającego tekst jednolity. Treść obwieszczenia w sprawie wydania tekstu jednolitego obwieszczenia miała swój schemat. Rozpoczynała się od przytoczenia podstawy prawnej. Następnie wymieniany był dekret, którego tekst jednolity był ogłaszany, wraz z datą tego dekretu oraz dziennikiem urzędowym. Po tytule dekretu, którego tekst jednolity był ogłaszany, przytaczano tytuły dekretów i ustaw zmieniających z datami i dziennikami urzędowymi. W obwieszczeniu z 30 stycznia 1959 r. w pkt 2 zawarto wyrażenie: „jednolity tekst nie obejmuje”.

W załączniku do obwieszczenia ministra załączano tekst jednolity dekretu. Był on szczególną odmianą tekstu ujednoliconego, to znaczy takiego tekstu dekretu, na który zostały naniesione wszelkie zmiany dokonane w tym akcie. Za podstawę ujednolicenia przyjmowano tekst pierwotny dekretu, a więc tekst, który został opublikowany w Dzienniku Ustaw. Następnie na tekst dekretu nanoszono wszelkie zmiany wprowadzone dekretami i ustawami zmieniającymi. W praktyce opracowywania jednolitych tekstów dekretów stosowano zasadę ciągłości numeracji, w myśl której w tekście jednolitym dekretu pomija się te jednostki redakcyjne, które zostały skreślone, a pozostałym jednostkom redakcyjnym nadaje się nową, ciągłą numerację. Zasada ciągłości numeracji była zalecana przez zasady z 1939 r. W pewnym przypadku ztp z 1939 r. dopuszczały odstępstwo na rzecz zasady zachowania numeracji. Według zasad z 1939 r. było to dopuszczalne w przypadkach, w których mogłoby to wywołać trudności ze względu na utartą praktykę²⁸ ich powoływania i na orzecznictwo (§ 51 ust. 3 ztp).

Tekst jednolity dekretu miał odzwierciedlać wszystkie zmiany wprowadzone do danego aktu w drodze jego zmiany. Rola organu sporządzającego tekst dekretu miała czysto redakcyjny charakter. Był on obowiązany do ustalenia, jakie brzmienie przepisy dekretu uzyskały w kolejnych jego zmianach, a następnie do zredagowania

²⁸ „Potrzeba istnienia tej formy aktu ustawodawczego jest oczywista. Natomiast z funkcjonalnego punktu widzenia ważne jest, by działalność dekretowa była ograniczona do przypadków ważkich, stanowiąc jedynie praktycznie konieczny margines aktywności ustawodawczej. Jest to ważne ze względu na minione praktyki w tym zakresie”. J. Wróblewski, *System źródeł prawa w Konstytucji PRL* [w:] A. Patrzalek (red.), *Problemy prawodawstwa w nowej konstytucji PRL*, Wrocław 1988, s. 50.

tekstu tego dekretu. Zabiegi redakcyjne miały przy tym odnosić się tylko do sytuacji jasnych normatywnie. Jeśli jakaś sytuacja taka nie była, to organ sporządzający tekst jednolity dekretu miał problem do zbadania. Teksty jednolite dekretów powinny były odzwierciedlać istniejący w danym dniu stan prawny i nie mogły w nim zawierać żadnych nowych sformułowań, które ten stan prawny poddawałby modyfikacjom. Tekst jednolity dekretu był redakcyjnym uporządkowaniem norm prawnych obowiązujących od chwili jego ogłoszenia. Dlatego co do zasady do tekstu jednolitego dekretu wprowadzono te zmiany z tekstu pierwotnego, które zostały wyraźnie sformułowane w dekretach i ustawach zmieniających. Zgodnie z § 53 ust. 2 ztp z 1939 r. stanowił, że nie należy wprowadzać do tekstu jednolitego zmian, których tekst nie został wyraźnie w akcie ustawodawczym ustalony, a które wynikają jedynie z wykładni ogłoszonych poprzednio przepisów, chyba że zmiany mają charakter wyłącznie formalny i nie wpływają na treść przepisu (dotyczą np. bezspornie zmiany właściwości władzy albo nazwy urzędu). Należy podkreślić, że zmiany takie muszą mieć charakter wyłącznie formalny. Tym, co odróżniało jednolity tekst dekretu od dzisiejszych tekstów, było to, że nie były one opatrzone odnośnikami do jednostek redakcyjnych dekretu.

Przedstawione rozważania i dokonane w nich ustalenia można podsumować w kilku punktach. Po pierwsze, ogłaszanie w Dzienniku Ustaw tekstu jednolitego dekretu z założenia stawało się częścią porządku prawnego. Po drugie, na tekście takim ciążył obowiązek domniemania prawidłowości. Po trzecie, Konstytucja nie dawała podstaw do formułowania opracowywania tekstu jednolitego dekretu. Wyrażało to ztp oraz stosowna uchwała. Po czwarte, tekst jednolity dekretu stanowił instytucję urzeczywistniającą zasady jawności prawa²⁹. Po piąte, ogłaszanie tekstów jednolitych dekretów dla podmiotów uczestniczących w obrocie prawnym pozwalało zapoznać się z ogłoszonym aktem w Dzienniku Ustaw oraz mieć pewność co do rozwiązań w działalności dekretodawczej podmiotów.

Konieczne jest też wyjaśnienie, czy opracowywanie tekstu jednolitego dekretu miało jakieś znaczenie praktyczne. Obowiązujące poprzednio przepisy prawa nie definiowały pojęcia „tekst jednolity dekretu”, niemniej na tle praktyki można przyjąć, że był to „tekst aktu prawotwórczego zredagowany z uwzględnieniem wszystkich zmian (ewentualnie także częściowych uchyleń) wprowadzonych do danego aktu w drodze jego nowelizacji”³⁰. Jeśli chodzi o teksty jednolite dekretów, to przyjęta w Polsce technika legislacyjna polegała na upoważnianiu w odpowiednim dekrete bądź ustawie nowelizacyjnej odpowiedniego organu, np. ministra sprawiedliwości, do opracowania tekstu. Następnie jednolity tekst dekretu był ogłaszany w Dzienniku Ustaw. Ogłoszeniu takiemu nadawano techniczną postać obwieszczenia ministra.

²⁹ S. Wronkowska, *Publikacja aktów normatywnych – przyczynek do dyskusji o państwie prawnym* [w:] G. Skąpska (red.), *Prawo w zmieniającym się społeczeństwie*, Kraków 1992, s. 335.

³⁰ A. Michalska, S. Wronkowska, *Zasady tworzenia prawa*, Poznań 1980, s. 96.

Było więc zasadą, że zadanie zredagowania tekstu jednolitego dekretu nie było powierzane organom dekretodawczym. Rola ministra w tym zakresie musiała przybrać czysto odtwórczy charakter – był on zobowiązany do ustalenia, jakie brzmienie przepisy ustawy uzyskały w wyniku kolejnych jej nowelizacji oraz innych zmian w systemie obowiązującego ustawodawstwa, a następnie do zredagowania aktualnego tekstu tego dekretu. Zabiegi redakcyjne mogły przy tym odnosić się tylko do sytuacji opisanych w ztp. § 53 ust. 2 zakazywał wprowadzania do tekstu jednolitego zmian, które nie zostały wyraźnie sformułowane w akcie ustawodawczym, chyba że zmiany te miały charakter formalny i nie wpływały na treść przepisu (np. dotyczyły bezspornej zmiany właściwości władzy albo nazwy urzędu). Takie uformowanie tekstu jednolitego dekretu pozwalało stwierdzić ponad wszelką wątpliwość, że tekst ten miał być tylko odzwierciedleniem istniejącego stanu prawnego i nie należało zawierać w nim żadnych nowych sformułowań, które ten stan prawny poddawałyby modyfikacji, z jednym wszak wyjątkiem: § 53 ust. 3, który brzmiał: „jeżeli jednak z wykładni przepisu wcześniejszego i późniejszego wynika w sposób niewątpliwy, że przepis wcześniejszy nie obowiązuje, to, jakkolwiek nie został on wyraźnie uchylony, można go oznaczyć w jednolitym tekście jako nie obowiązujący”. Tekst jednolity dekretu był redakcyjnym uporządkowaniem norm prawnych obowiązujących w chwili jego ogłoszenia. Z tego względu nie było przeszkód, by kompetencję do ogłoszenia tekstu jednolitego powierzyć organom władzy wykonawczej, bo do tych organów należała też ogólna kompetencja do wydawania urzędowych dzienników publikacyjnych³¹. Przy tym raz ogłoszony tekst jednolity dekretu cieszył się domniemaniem prawidłowości i stanowił wyłączny punkt odniesienia dla stosowania ustawy. Odzwierciedlone w nim przepisy dekretu były uporządkowanym zbiorem przepisów, który miał w zasadzie odpowiadać zastosowaniu ciągłej numeracji artykułów i ustępów. Samo zaś obwieszczenie ministra stanowiło akt o charakterze technicznym (nienormatywnym).

Przytoczone przykłady dobrze ilustrują kwestie opracowania tekstów tych dekretów i ich podstawy prawne, a także ukazują zalecenia dyrektyw legislacyjnych pozwalające na wydanie tekstu jednolitego dekretu, np. ochronę pewnych wartości, gdyby negatywne skutki nie pozwalały na opracowanie takich tekstów w danym momencie. Dyrektywy te informują również, że oparcie danego dekretu na przepisach prawnych innych niż wydanie dekretu następowało z mocy prawa.

Przykłady te pozwalają także ukazać pewną prawidłowość ważną dla władzy legislacyjnej: im bardziej złożony typ aktu (dekretu), tym większy był skutek prawny obowiązywania aktu (dekretu).

³¹ Późniejszy art. 5 ust. 1 ustawy z 30 grudnia 1950 r. o wydawaniu Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej i Dziennika Urzędowego Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” (Dz. U. Nr 58, poz. 524 z późn. zm.).

Zmiany dekretów powodowały trudności w ustalaniu ich obowiązującej treści. Zarządzeniu tym trudnościom służyła instytucja tekstu jednolitego dekretu. Tekst jednolity dekretu był szczególną odmianą tekstu ujednoliconego dla dekretu, który zawierał wszystkie zmiany dokonane w tym akcie. Teoretycznie każdy dekret mógł mieć tekst jednolity w zależności od tego, ile było do niego zmian. Tekst jednolity dekretu był opracowywany przez organ ustawowo upoważniony do dokonania tego ujednolicenia. Przysługiwało mu domniemanie prawidłowości, stanowiące wyłączny punkt odniesienia dla stosowania dekretu. Decyzja o sporządzeniu tekstu jednolitego dekretu była podejmowana wtedy, gdy tak stanowił przepis oraz gdy były do niego zmiany. To sugerowało obligatoryjność ogłoszenia tekstu jednolitego dekretu, co w praktyce zależało od oceny, czy były spełnione jednocześnie dwie przesłanki: po pierwsze, czy zmiany znalazły się w ustawie bądź dekreście zmieniającym, po drugie, czy posługiwanie się tekstem dekretu sprawiało trudność. Przepisy o sporządzaniu i publikacji tekstu jednolitego dekretu służyły zwiększeniu dostępu do informacji o obowiązującym prawie. Podjęcie decyzji o sporządzeniu i opublikowaniu tekstu jednolitego dekretu następowało, gdy do dekretu odnosił się przepis prawny oraz występowały zmiany. Z tego tytułu istniał przepis prawny jako wzorzec wyznaczający obowiązek ogłaszania tekstu jednolitego dekretu. Można stwierdzić, że tekst jednolity dekretu to szczególna odmiana tekstu ujednoliconego, tj. takiego tekstu aktu prawnego, na który zostały naniesione zmiany dokonane w tym akcie. Za podstawę ujednolicenia przyjmuje się tekst pierwotny dekretu, a więc tekst, który został opublikowany w Dzienniku Ustaw. Na tekst pierwotny nanosi się zmiany dokonane przez dekret lub ustawę. Przy wydawaniu tekstów jednolitych dekretów stosowano zasadę ciągłości numeracji dla artykułów. Tekst jednolity dekretu miał odzwierciedlać wszystkie zmiany wprowadzone do danego aktu w drodze jego zmiany. Rola organu sporządzającego ten tekst była czysto redakcyjna – był on zobowiązany do ustalenia, jakie brzmienie przepisy ustawy uzyskały w wyniku kolejnych zmian, a następnie do zredagowania aktualnego tekstu tego dekretu. Tekst jednolity dekretu sporządzano się na podstawie tekstu pierwotnego dekretu, a jeżeli istniał tekst jednolity nowelizowanego aktu (dekretu), to na podstawie tego tekstu. Reguła ta została wyrażona w § 51 ust. 4 ztp. Tekst jednolity dekretu był instytucją prawną ukształtowaną przez normy prawne i mającą doniosłość w systemie prawnym. Tekstowi jednolitemu dekretu przysługiwał przymiot prawidłowości, taki sam jak tekstowi pierwotnemu dekretu. Co do tekstu jednolitego dekretu istniało domniemanie, że kształt, w jakim go ogłoszono, był kształtem, który nadał mu dekreto dawca.

BIBLIOGRAFIA

Akty prawne

- Dekret Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (t.j. Dz. U. Nr 4, poz. 17).
- Dekret Rady Państwa z 18 kwietnia 1955 r. o uwłaszczeniu i o uregulowaniu innych spraw związanych z reformą rolną i osadnictwem rolnym (t.j. Dz. U. Nr 18, poz. 107).
- Dekret z 31 sierpnia 1944 r. o wymiarze kary dla faszystowsko-hitlerowskich zbrodniarzy winnych zabójstw i znęcania się nad ludnością cywilną i jeńcami oraz dla zdrajców Narodu Polskiego (t.j. Dz. U. Nr 4, poz. 16).
- Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z 18 stycznia 1945 r. (Dz. U. Nr 3, poz. 13).
- Obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z 11 grudnia 1946 r. (Dz. U. Nr 69, poz. 377).
- Obwieszczenie Ministra Rolnictwa z 30 stycznia 1959 r. (Dz. U. Nr 14, poz. 78).
- Ustawa z 30 grudnia 1950 r. o wydawaniu Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej i Dziennika Urzędowego Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” (Dz. U. Nr 58, poz. 524 z późn. zm.).

Literatura

- Adamaski E., *Głos w dyskusji* [w:] M. Laskowska, Z. Wrona (red.), *Tekst jednolity ustawy wobec orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego*, Warszawa 2013.
- Bafia J., *Podstawowe założenia procesu tworzenia prawa*, „Państwo i Prawo” 1975, nr 7, s. 3–15.
- Balaban A., Dubel L., Leszczyński L., *Zasady tworzenia prawa*, Lublin 1986.
- Działocha K., *Dekret z mocą ustawy w radzieckim prawie państwowym*, „Państwo i Prawo” 1964, nr 8–9, s. 268–277.
- Gwiżdż A., *Z zagadnień organizacji procesu legislacyjnego*, „Państwo i Prawo” 1975, nr 12, s. 72–82.
- Gwiżdż A., *Z zagadnień procedury ustawodawczej. O zatwierdzeniu przez Sejm dekretów Rady Państwa*, „Państwo i Prawo” 1957, nr 10, s. 503–525.
- Jodłowski J., *Utrata mocy prawnej przez dekret (Uwagi na marginesie orzeczenia Sądu Najwyższego z 27 IV 1959 r., 2 CR 158/59)*, „Państwo i Prawo” 1961, nr 6, s. 883–903.
- Kraczkowski R., *Dekretowanie ustaw w Polsce w latach 1918–1926*, Warszawa 1994.
- Lang W., *Obowiązywanie prawa*, Warszawa 1962.
- Michalska A., Wronkowska S., *Zasady tworzenia prawa*, Poznań 1980.
- Podgórecki A., *Założenia polityki prawa. Metodologia pracy legislacyjnej i kodyfikacyjnej*, Warszawa 1957.
- Redelbach A., Wronkowska S., Ziemiński Z., *Zarys teorii państwa i prawa*, Warszawa 1994.
- Rozmaryn S., *Ustawa w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej*, Warszawa 1964.
- Tkaczyk E., *Dekrety z mocą ustawy w polskim prawie konstytucyjnym*, Warszawa 2022.
- Tupin R., *Docelowa koncepcja systemu źródeł prawa PRL* [w:] J. Mazur (red.), *System źródeł prawa stan obecny i wnioski*, Warszawa 1988.

- Wierczyński G., *Komentarz do § 98* [w:] J. Warylewski (red.), *Zasady techniki prawodawczej, Komentarz do rozporządzenia*, Warszawa 2003.
- Wronkowska S., *Ustawa o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych*, „Przegląd Sejmowy” 2001, nr 5, s. 9–24.
- Wronkowska S., *Publikacja aktów normatywnych – przyczynek do dyskusji o państwie prawnym*, [w:] G. Skąpska (red.), *Prawo w zmieniającym się społeczeństwie*, Kraków 1992.
- Wronkowska S., Zieliński M., *Komentarz do zasad techniki prawodawczej z dnia 20 czerwca 2002 r.*, Warszawa 2012.
- Wronkowska S., Wróblewski J., *Projekt ustawy o tworzeniu prawa*, „Państwa i Prawo” 1987, nr 6, s. 3–13.
- Wróblewski J., *System źródeł prawa w Konstytucji PRL* [w:] A. Patrzalek (red.), *Problemy prawodawstwa w nowej konstytucji PRL*, Wrocław 1988.
- Zasady techniki prawodawczej (obowiązujące w zakresie prac prawodawczych Rządu stosownie do zarządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 maja 1939 r. nr 55–63/4)*, Warszawa 1939.
- Ziemiński Z., *O normowaniu procesu prawotwórstwa w PRL*, „Państwo i Prawo” 1975, nr 10, s. 20–29.

THE INSTITUTION OF THE UNIFORM TEXT OF A DECREE – A STUDY OF THREE CASES

Abstract

The article is dedicated to the study of uniform texts of a decree. The essence of the uniform text of a decree was based on two functions. The first one was to create model content of a specific legal act, while the function of the second one was to provide information. The analysis covered three decrees for which uniform texts had been issued. Modifications to the decrees led to difficulties in establishing their binding contents. The uniform text of a decree was a special type of a uniform text for the decree which included all the changes made in this act. Theoretically, every decree could have a uniform text depending on the number of changes connected with it.

Key words: decree-law, uniform text of decree, legislative drafting principles, minister, normative act